

สืบสานปณิธานอาจารย์ป๋วย

โดย : คุณไพโรจน์ อาริสว่างกิจ

ป๋อองของงานค่ายสืบสานปณิธานอาจารย์ป๋วยเริ่มต้น
ไว้ จาก ความคิดของหม่อมอ้อย (ม.ร.ว. ปรีดิยาธร เทวกุล)
ที่อยากจะให้นักศึกษาทุกคนได้มีประสบการณ์ที่เกิดกับตน
ในการที่จะออกไปสู่ภาคชนบท ให้มองเห็นการผลิตของ
สังคมเหล่านั้น โดยการพูดคุยกับพี่หมี ผู้ดูแลมูลนิธิบูรณะ
ชนบทในปัจจุบัน พี่หมีได้นำเอาเรื่องนี้มาดำเนินงานต่อโดย
การติดต่อมายังกลุ่ม **มธก เศรษฐรัฐสร้างสรรค์** โดยหนอย
เป็นตัวเชื่อม กลุ่มเราจึงได้มีโอกาสนัดคุยกับหม่อมอ้อย พี่หมี
ครั้งแรกในปี 2556 หม่อมอ้อย ได้ให้โอกาสกับกลุ่มในการ
เป็นผู้จัดวางโครงการนี้ เพื่อทำสาระในการเข้าค่ายใน
ครั้งแรกที่กำหนดไว้ 9 วัน พวกเราได้นำเอาโจทย์นี้มาคุยกัน
ในกลุ่ม และได้มีการเรียนเชิญ **อาจารย์เจิมศักดิ์** มาช่วย
ในการให้ข้อคิดเห็น เพื่อให้งานค่ายที่จะทำออกมาดีที่สุดใน
การคุยกันอาจารย์ได้ชี้ให้เราเห็นว่า ค่ายส่วนมากที่ทำกัน
ของนักศึกษาเวลาออกชนบทนั้นส่วนใหญ่ที่พบเห็นจะเป็น
ค่ายสร้าง และตัวนักศึกษาที่ไปก็มักจะทำตัวเป็นผู้ทรง
ความรู้เข้าไปทำการชี้แนะให้กับชุมชนในที่เหล่านั้น ซึ่งต่าง
จากแนวคิดของอาจารย์ป๋วย ที่ต้องการให้เราต้องเข้าไป
เรียนรู้จากชนบทก่อนเข้าไปใช้ชีวิต เข้าไปรับฟัง เพื่อทราบ
ถึงความเป็นมาทั้งหมดในการที่สังคมนั้นๆ ดำรงอยู่ได้ซึ่งมัน
ควรที่จะเรียกว่า จุดสมดุลในแง่คิดของเศรษฐศาสตร์อย่าง
พวกเราก็ได้ จากการกินข้าวพูดคุยกับกลุ่มพวกเราและ
อาจารย์ ทำให้พวกเราเริ่มมองประเด็นของค่ายมาที่การ

สร้างคน ตามแนวคิดของอาจารย์ป๋วยได้ชัดเจนขึ้น พวกเรา
เริ่มออกหาข้อมูลกันครั้งแรกจากการชักชวนของพี่หมี ให้ไป
เยี่ยมมูลนิธิบูรณะชนบทที่ชัยนาทในครั้งนั้นทำให้เราได้มี
โอกาสรู้จักกับผู้ว่าราชการจังหวัด และหน่วยงานต่างๆ
ทั้งเอกชนและรัฐ พร้อมทั้งองค์กรหลากหลายที่นั่น พวกเรา
เริ่มต้นที่จะเข้าไปสัมผัสกับผู้นำชุมชนและปราชญ์ต่างๆ
ในพื้นที่ เราเข้าไปที่สหกรณ์ออมทรัพย์เข้าไปดูระบบจัดการ
และฟังแนวคิดในการรวมตัวกันขึ้นของคนในหมู่บ้าน
การตั้งเป้าหมายและจุดประสงค์ เราได้รู้จักกับกลุ่ม **หมอน้อย
ครูยิ้ม** ผู้ที่ทำงานให้กับชุมชนโดยแทบไม่ได้รับผลตอบแทน
หรือได้มาอย่างต่ำมาก พวกเราได้ไปดูงานของกลุ่มคน
เหล่านี้อีกหลายครั้ง และชักนำให้เราไปพบกับบทสรุปของ
ค่ายที่ศูนย์เรียนรู้ของ **ก้านันธวัชชัย** ที่บ้านดักคคะน พวกเรา
เริ่มมาร้อยเรียงงานค่ายเพื่อที่จะหาบทสรุปที่เป็นรูปธรรมใน
การที่จะเข้าสู่งานค่ายที่ออกมาให้เห็นมากยิ่งขึ้นโดยการนำ
แนวคิดของอาจารย์ป๋วยเป็นตัวตั้ง เสริมด้วยสิ่งที่หม่อมอ้อย
อยากให้นักศึกษาได้มีโอกาสไปประสบการณ์กับการเข้าสู่ภาค
เกษตรกรรมของชนบท พวกเราได้ขอความร่วมมือจาก **พีนิ
และน้องเหนื่อ** เพื่อจะได้ช่วยกันเสริมให้ค่ายมีความ
สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น เรามีการปรับแต่งการเข้าค่ายจาก 9 วัน
ลดลงมาเหลือ 5 วัน จากการเห็นชอบและเสนอแผนงานให้
กับหม่อมอ้อย เริ่มมีการกำหนดผู้ที่จะมาเข้าค่ายจากคณะ
เศรษฐศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งเป็น

สิ่งที่ลงตัวมากสำหรับการมองสังคมในแง่วิทย์และศิลป์ เป็นการเสริมกันแบบที่พวกเราเองก็ไม่เคยมองเห็นมาก่อน มีการประชุมเกิดขึ้นจากคณะทั้งสอง โดยมีหม่อมอุ๋ยเป็นประธาน และยังเชิญสมาคมศิษย์เก่าเศรษฐศาสตร์ ธรรมศาสตร์ พี่หมูและพวกเรากลุ่ม มธก. เศรษฐีสร้างสรรค์เข้าร่วมด้วย เพื่อทำการเสนอแผนที่จะเริ่มต้นโครงการจากการประชุมถึง 2 ครั้ง พวกเราได้รับการสนับสนุนให้เริ่มโครงการได้โดยสมาคมศิษย์เก่าเศรษฐศาสตร์ ธรรมศาสตร์จะเป็นผู้ให้การสนับสนุนค่าใช้จ่ายของโครงการในครั้งแรกทั้งหมด มีการรับสมัครนักศึกษาจากทั้ง 2 คณะเพื่อค่ายครั้งแรก เราเริ่มจากการให้เรื่องมีอันองๆ ที่เข้ามาเป็นตัวทดลองในงานค่ายของเรา โดยมุ่งหวังให้น้องกลุ่มนี้เป็นพี่เลี้ยงให้กับค่ายใหญ่ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต มีอาจารย์จากคณะวิทยาศาสตร์ฯ เข้ามาร่วมในครั้งแรกด้วยการอบรมเกิดจากการสอนให้น้องๆ รู้จักการรับฟังอย่างลึกซึ้ง รู้จักการน้อมตนเองเพื่อที่จะเข้าไปเรียนรู้ รู้จักการให้ความสำคัญกับผู้ที่จะเป็นคู่สนทนา รู้จักการเปิดใจยอมรับฟังสิ่งใหม่ๆ ทั้งที่ตนเองชอบและไม่ชอบ กล้าเปิดเผยวางใจในคู่สนทนาและให้ทำการปฏิบัติอย่างจริงจังก่อนการเข้าสู่ชุมชนจริงในเวลาต่อมา เมื่อผ่านกระบวนการทั้งหมดแล้วเราถึงนำมาสรุปกันเองในแต่ละวัน และให้เทียบเคียงกัน

สิ่งที่อาจารย์ป๋วยได้เขียนไว้ในบทความจากครุภรรมาดาราสู่เชิงตะกอน ในวันสุดท้ายของค่ายสิ่งที่ปรากฏคือ น้องเหล่านั้นรวมทั้งอาจารย์จากคณะวิทยาศาสตร์ 2 ท่าน ได้รับแนวคิดที่อาจารย์ได้ให้ไว้อย่างที่พวกเราเองแทบไม่ต้องอธิบายอะไรต่ออีกเลย พวกเราจึงต้องหันกลับมาคิดกันใหม่ว่าที่จริงแล้ว ค่ายที่พวกเราคิดว่าเราจะเป็นผู้ให้กับผู้เข้าอบรมนั้น แท้จริงพวกเรากับเป็นผู้ที่ได้รับจากเขาเหล่านั้นมากกว่า ตอนท้ายก่อนการปิดค่ายครั้งแรก น้องบางคนพูดกับเราว่า รู้แล้วว่าอาจารย์ป๋วยยิ่งใหญ่ขนาดไหน และเข้าใจมากขึ้นว่าเหตุใดพวกเราถึงได้ทุ่มเทให้กับมหาวิทยาลัยและแนวคิดของท่านได้ขนาดนี้ และบางคนพูดว่าลมหายใจของอาจารย์ไม่เคยหยุด แต่ถูกส่งต่อมารุ่นสู่รุ่น และพวกเขาจะทำอย่างเต็มที่ทุกๆ ท่านได้ทำ โดยการส่งความรู้สึกนี้ไปให้กับน้องรุ่นต่อไป จากสิ่งต่างๆ ที่ได้ทำในขั้นต้น ทำให้พวกเรามีกำลังใจที่จะนำแนวทางของอาจารย์ป๋วย และหม่อมอุ๋ยไปสู่ค่ายใหญ่ที่กำลังจะเกิดขึ้นในไม่ช้านี้ (วันที่ 5-9 มกราคม 2558) คือ ค่ายที่พวกเรากำลังจะเดินไปสู่การได้เรียนรู้จากผู้มาเข้าค่าย และช่วยกันสร้างจิตสำนึกให้มีคนรุ่นใหม่ที่มีมองเห็นค่าของส่วนรวมมากขึ้นกว่าเดิม มันอาจจะเป็นสิ่งเล็กๆ สำหรับผู้อื่นแต่กับพวกเราแล้ว กลุ่ม มธก เศรษฐีสร้างสรรค์ทั้งพี่นี่ น้องเหนื่อ มันมีค่ามากที่เราได้ทำกันขึ้นมา ■